

УДК 342.33:347.73:351.713

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2026-19-01-03>

ПРАВОВІ ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ У ПОДАТКОВІЙ ТА МИТНІЙ СФЕРІ

LEGAL ISSUES OF DIGITALIZATION OF ACTIVITIES OF PUBLIC ADMINISTRATION BODIES IN THE TAX AND CUSTOMS SECTORS

Роман Гаврік

Кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права,
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова,
м. Хмельницький, Україна
ORCID: 0000-0003-1557-0594

Roman Havrik

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor,
Professor at the Department of Constitutional,
Administrative and Financial Law,
Leonid Yuzkov Khmelnytsky University of Management and Law,
Khmelnytskyi, Ukraine
ORCID: 0000-0003-1557-0594
gavrik.roman@gmail.com

В науковій статті автор провів наукове дослідження правових аспектів здійснення діджиталізації діяльності органів публічної адміністрації у податковій та митній сфері. У науковій статті зазначено, що діджиталізація діяльності органів публічної адміністрації у податковій та митній сфері спрямовується передусім на забезпечення функціонування електронно-комунікаційних систем, що забезпечують оптимізацію процесів здійснення податкового та митного контролю, забезпечення дотримання податкового та митного законодавства платниками податків та суб'єктами, які здійснюють переміщення товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пришвидшення процесів адміністрування податків, зборів та митних платежів, взаємодії податкових та митних органів з іншими суб'єктами податкових та митних правовідносин, діджиталізації процесів обміну інформацією, податковими та митними документами між суб'єктами податкових та митних правовідносин, а також процесів адміністративного оскарження рішень, дій чи бездіяльності податкових та митних органів. У зв'язку із цим в Україні, як і в державах ЄС, інших розвинених державах впроваджені електронні податкові сервіси (в Україні це – Електронний кабінет платника податків, системи «Е-Резидент», «Е-підприємець», «Е-Аудит»), мобільні застосунки (в тому числі додатки «Дія» та «Моя податкова»), боти, що призначені як для обміну інформацією між податковою службою та платниками податків, діджиталізації адміністративного оскарження рішень податкової служби, процесів сплати податків, податкового контролю, надання консультативної допомоги платникам податків з використанням технологій штучного інтелекту. В діяльності митних органів широко застосовуються інформаційні системи митного оформлення та митного контролю, що є складовими Єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів, впроваджено взаємодію із відповідними інформаційними системами держав-членів ЄС з митної справи, запущено офіційний телеграм-бот, який дозволяє користувачам отримувати сповіщення про статус поданих митних декларацій. Стратегічними напрямками подальшої діджиталізації діяльності податкових та митних органів є інтеграція існуючих електронних систем у податковій сфері із аналогічними системами Європейського Союзу, остаточне впровадження системи «Митний аудит».
Ключові слова: діджиталізація; податкові органи; митні органи; адміністративні послуги; адміністрування податків і зборів; митне оформлення; митний аудит; платник податків.

*In the scientific article, the author conducted a scientific study of the legal aspects of implementing digitalization of activities of public administration bodies in the tax and customs sphere. The scientific article states that the digitalization of the activities of public administration bodies in the tax and customs sphere is aimed primarily at ensuring the functioning of electronic communication systems that optimize the processes of tax and customs control, ensuring compliance with tax and customs legislation by taxpayers and entities that move goods and commercial vehicles across the customs border of Ukraine, accelerating the processes of administering taxes, fees and customs payments, interaction of tax and customs bodies with other entities of tax and customs legal relations, digitizing the processes of exchanging information, tax and customs documents between entities of tax and customs legal relations, as well as the processes of administrative appeal of decisions, actions or inaction of tax and customs bodies. In this regard, in Ukraine, as in the EU countries, other developed countries, electronic tax services have been implemented (in Ukraine, these are the Electronic Taxpayer's Cabinet, the "E-Resident", "E-Entrepreneur", "E-Audit" systems), mobile applications (including the "Diya" and "My Tax" applications), bots designed to exchange information between the tax service and taxpayers, digitize administrative appeals of tax service decisions, tax payment processes, tax control, and provide advisory assistance to taxpayers using artificial intelligence technologies. Customs authorities widely use information systems for customs clearance and customs control, which are components of the Unified Automated Information System of Customs Authorities, interaction with the relevant information systems of the EU member states on customs matters has been implemented, and an official telegram bot has been launched, which allows users to receive notifications about the status of submitted customs declarations. The strategic directions for further digitalization of the activities of tax and customs authorities are the integration of existing electronic systems in the tax sphere with similar systems of the European Union, the final implementation of the Customs Audit system. **Key words:** digitalization; tax authorities; customs authorities; administrative services; tax and duty administration; customs clearance; customs audit; taxpayer.*

ВСТУП

Відповідно до ст. 3 Конституції України головним обов'язком України як держави, а також центральних та місцевих органів публічної адміністрації, які здійснюють свою компетенцію реалізують основні функції держави як політичної організації суспільства, є утвердження і забезпечення прав і свобод людини. З цією метою ці органи здійснюють надання адміністративних послуг, які мають відповідати вимогам своєчасності, доступності та ефективності, здійснюватися з найменшими витратами коштів та інших ресурсів, у простий та ефективний спосіб. Одним із способів забезпечення ефективності та доступності надання адміністративних послуг, транспарентності у діяльності органів публічної адміністрації є діджиталізація (цифровізація) їх надання як на етапі подання заяви фізичною чи юридичною особою, так і на інших стадіях адміністративного провадження. Впровадження цифрових технологій дозволяє підвищити ефективність роботи органів публічної адміністрації, зменшити корупційні ризики та покращити якість надання адміністративних послуг фізичним та юридичним особам. Діяльність податкових та митних органів в цьому аспекті не є винятком. В умовах правового режиму воєнного стану цифровізація діяльності податкових та митних органів набуває особливого значення, адже забезпечує безперебійність роботи цих органів щодо здійснення податкового та митного контролю, забезпечення дотримання податкового та митного законодавства платниками податків та суб'єктами, які здійснюють переміщення товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пришвидшення процесів адміністрування податків, зборів та митних платежів, взаємодії податкових та митних органів з іншими суб'єктами податкових та митних правовідносин. Важливим аспектом є також діджиталізація процесів оскарження рішень, дій чи бездіяльності податкових та митних органів до податкового чи митного органу вищого рівня (цифровізацію процесу оскарження в порядку адміністративного судочинства вже здійснене в частині запровадження «електронного суду»). Вище викладене є важливим в умовах правового режиму воєнного стану, оскільки дозволяє пришвидшити процеси митного оформлення товарів, транспортних засобів, в тому числі гуманітарного та військового призначення, забезпечити як інтереси національної безпеки, так й інтереси держави у податковій та митній сфері. Вище викладене зумовлює актуальність теми наукового дослідження правових аспектів здійснення діджиталізації органів публічної адміністрації у податковій та митній сфері.

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

Тематика правових аспектів здійснення діджиталізації діяльності органів публічної адміністрації у податковій та митній сфері стала предметом наукових досліджень значної части-

ни вчених – представників доктрини адміністративного та фінансового права. Зокрема, нормативно-правові аспекти здійснення діджиталізації надання адміністративних послуг у сфері оподаткування в Україні, в тому числі в умовах правового режиму воєнного стану досліджені А. М. Івановською [1], О. М. Чудак дослідила питання діджиталізації адміністрування податків та зборів, в тому числі суть та етапи процесу діджиталізації адміністрування податків і зборів, вплив діджиталізації адміністрування податків і зборів на податкові правовідносини, досліджено інформаційні і цифрові технології та ресурси, впроваджені в адміністрування податків і зборів, а також в процеси взаємодії між податковими органами та іншими органами публічної адміністрації [2]. Дослідження зарубіжного досвіду впровадження діджиталізації діяльності податкових органів проведено у спільній публікації автора та А. М. Івановської [3], а також у публікаціях Л. І. Марченко [4], О. С. Бурашнікової [5], Л. А. Сарани [6]. Нормативно-правові аспекти здійснення цифрової трансформації Державної митної служби України та її територіальних підрозділів досліджені Н. М. Головай [7], А. А. Назарко [8], Г. Б. Погірщук [7] та О. П. Федотовим [8]. Окремі питання діджиталізації процесів митного контролю та митного оформлення вантажів проаналізовані у науковому дослідженні С. В. Савчука та Л. В. Жиловської [9], а також у колективній публікації С. В. Домашенко, О. К. Гнездовського, Д. С. Морозова [10]. В той же час, у науковій літературі питання правових аспектів здійснення діджиталізації діяльності органів публічної адміністрації у податковій та митній сфері не досліджувалося комплексно; крім того, зважаючи на динамічний характер впровадження цифрових інструментів у діяльність Державної податкової та Державної митної служб України зазначена тематика залишається актуальною та своєчасною.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою цієї наукової статті є наукове дослідження правових аспектів здійснення діджиталізації діяльності органів публічної адміністрації у податковій та митній сфері.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження правових аспектів здійснення діджиталізації діяльності органів публічної адміністрації у податковій та митній сфері здійснювалося на основі на основі нормативно-правового, формально-юридичного, порівняльно-правового методів, методу узагальнення. Зокрема, нормативно-правовий та формально-юридичний методи використані під час дослідження особливостей правового регулювання впровадження діджиталізації у діяльність податкових та митних органів щодо надання адміністративних послуг, здійснення адміністрування податків та митних платежів, заходів з контролю та аудиту. Для дослідження міжнародного досвіду діджиталізації у податковій та митній сферах застосовано порівняльно-правовий метод. Метод узагальнення дозволив сформулювати висновки та рекомендації щодо напрямків діджиталізації діяльності органів публічної адміністрації у податковій та митній сфері.

РЕЗУЛЬТАТИ

Діджиталізація системи надання адміністративних послуг у сфері діяльності податкових органів включає в більшості розвинених держав світу в себе такі напрямки як запровадження електронного подання податкової звітності, електронного обліку господарських операцій, їх електронного податкового аудиту та оцінки податкових ризиків [1, с. 128-129; 4, с. 16]. Можемо відзначити, що важливим напрямком цифрової трансформації податкових органів стала діджиталізація процесів взаємодії платника податків з податковим органом, що виключають або зводять до мінімуму особистий контакт заявника та органу публічної адміністрації у адміністративно-процедурних провадженнях і переводять їх взаємодію в електронний формат – через електронний кабінет платника податків [4, с. 131]. При цьому, в процесі діджиталізації податкові органи отримують можливість безперешкодно збирати інформацію у режимі реального часу без необхідності зберігати великі обсяги даних платників податків; прийняття рішень податковими органами дедалі більше підтримуватиметься та доповнюватиметься штучним інтелектом; з іншого боку, оскільки податкові органи отримують доступ до все більшої кількості державних даних, вони можуть надавати ширший перелік послуг для фізичних та юридичних осіб – платників податків [5, с. 150]. Створювані в процесі діджиталізації діяльності податкових органів електронні сервіси мають такі переваги, як автоматизація процесів, зручність для користувачів, що передбачає доступність 24/7, зниження витрат, покращення статистичного аналізу [6].

Правові засади впровадження діджиталізації у податковій сфері в Україні були визначені в ст. 42-1 Податкового кодексу України та в Порядку функціонування Електронного кабінету, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 14 липня 2017 року № 637. Ці правові документи визначають особливості функціонування Електронного кабінету платника податків, через який можливим є перегляд інформації про платника податків, що збирається, використовується та формується податковою службою, одержання платником податків інформації з електронного кабінету у вигляді електронних документів та їх завантаження, подання платником податків заяв, скарг та повідомлень, документів та податкової звітності, адресованих податковому органу [3, с. 304]. Крім того, діджиталізація діяльності податкових органів передбачає діджиталізацію у сферах: інформаційно-аналітичного забезпечення контролюючих органів у податковій сфері, перевірок та звірок контролюючими органами, моніторингу контрольованих операцій, опитування посадових, уповноважених осіб та/або працівників платника податків, обліку та моніторингу діяльності фінансових агентів, електронне адміністрування податку на додану вартість, акцизного податку, впровадження електронного реєстру податкових накладних, електронного бюджетного відшкодування [2, с. 211-214]. В цьому контексті слід зазначити, що схожі цифрові інструменти застосовуються й у діяльності податкових органів держав-членів ЄС, зокрема, для збирання та обробки податкової інформації у Франції застосовується сервіс Impots.gouv, у Німеччині – для внесення змін до даних про платника податків, подання відповідних заяв, запитів та скарг до податкових органів застосовується сервіс ELSTER, у Польщі використовується декілька податкових сервісів: сервіс taxes.gov.pl використовується для діджиталізації процесу сплати податків та подання заяв до податкового органу, а також ePUAP – для отримання інформації про розмір податків та зборів, подання податкових декларацій, оформлення довіреності на підписання декларації, отримання довідки від податкової служби, в тому числі про відсутність податкової заборгованості, подання скарги на рішення чи дії податкової служби [3, с. 304-305]. У Чилі для спрощення прибуткового оподаткування використовують застосунок e-Renta, що полегшує та сприяє добровільному декларуванню, в Іспанії широко застосовується віртуальний помічник з питань оподаткування ПДВ на основі штучного інтелекту, а в Португалії впроваджено додаток e-Fatura, за допомогою якого платники можуть полегшити процес підтвердження витрат, відстежуючи рахунки за своїм індивідуальним податковим органом [4, с. 131-132].

Слід зазначити, що сервіси Державної податкової служби України частково запроваджені на Єдиному державному вебпорталі електронних послуг (Порталі «Дія»), мобільних додатках «Моя податкова» та «Дія» в частині доступу до таких адміністративних послуг, як: сплата податків; подання декларацій для фізичних осіб-підприємців, що перебувають на спрощеній системі оподаткування; отримання довідки про доходи та сплачені податки; доступ до інформації про податкові дані платника та стану його розрахунків із бюджетом, а також до систем «Е-підприємець» (щодо реєстрації особи платником податку на додану вартість, платником єдиного податку, реєстрації програмних реєстраторів розрахункових операцій та подання заяви про бажання використовувати єдиний рахунок) та «Е-резидент» (реєстрації особи як нерезидента у Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків, взяття на облік електронного резидента (е-резидента) та реєстрації його платником єдиного податку) [11]. З 1 січня 2026 року запроваджено систему управління податковими ризиками «Е-Аудит» з метою автоматичної перевірки структури, логічної узгодженості та повноти даних бухгалтерського обліку платника, застосування аналітичних та аудиторських тестів для оцінки коректності даних та повноти відображення операцій, виявлення потенційних ризиків і невідповідностей, що потребують додаткового аналізу, а також формування аналітичних висновків для прийняття управлінських рішень органами податкової служби [12]. Також заплановано створення модернізацію та удосконалення існуючих електронних систем та їх інтеграцію із аналогічними системами Європейського Союзу (зокрема, із системами ПДВ «VAT Information Exchange System» (VIES), VAT on e-Commerce, «One Stop Shop» (OSS), «Central Electronic System of Payment information» (CESOP), європейською системою моніторингу руху акцизних товарів («Excise Movement and Control System» (EMCS), системами безпечного обміну інформацією між податковими адміністраціями країн ЄС Common Communication Network (CCN) і Common System Interface (CSI) [11].

Правові засади здійснення діджиталізації діяльності митних органів визначені в Главі 5 Митного кодексу України «Інформаційні технології та електронні інформаційні ресурси у митній

справі», Положенні про Єдину автоматизовану інформаційну систему митних органів, порядок і умови застосування її систем, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19 травня 2023 року № 263 та у Довгостроковому національному стратегічному плані цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Державної митної служби України та її територіальних підрозділів на основі Багаторічного стратегічного плану електронної митниці ЄС, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 9 лютого 2024 року № 63. Відповідно до цих правових актів у діяльності митних органів застосовуються інформаційні технології, в тому числі засновані на системах, що забезпечують функціонування електронних інформаційних ресурсів митних органів, і засобів їх забезпечення; для виконання митним законодавством та Конвенцією про процедуру спільного транзиту митних формальностей використовується автоматизована система митного оформлення, що входить до складу єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів України, а також електронна транзитна система, що входить до складу інформаційних систем митних органів; при цьому юридичні та фізичні особи, в тому числі фізичні особи - підприємці можуть подавати заяви, звернення, запити, скарги, інші документи, подання яких до митних органів передбачено законодавством, в електронній формі, у електронній формі створюються митними органами рішення та інші документи, що стосуються реалізації повноважень митних органів. З цією метою впроваджено Єдину автоматизовану інформаційну систему митних органів (ЄАІС), до складу якої входять: автоматизована система митного оформлення «Центр» (АСМО «Центр»), автоматизована система митного оформлення (АСМО) та локальні підсистеми АСМО територіальних органів Держмитслужби, що взаємодіють з АСМО «Центр», Єдиний державний інформаційний веб-портал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі» (ЄВМТ), електронна транзитна система, що функціонує на національному рівні (ЕТС), відомчі електронно-комунікаційні та поштові системи Державної митної служби України [7, с. 95; 10; 13]. Заплановано запровадження інформаційної системи «Митний аудит», що дозволить створювати електронний реєстр перевірок, зберігати матеріали та інформацію про податкові повідомлення [9, с. 293]. Крім того, в контексті приєднання України до «митного безвізу» впроваджено Нову комп'ютеризовану транзитну систему (NCTS) та взаємодію із відповідними інформаційними системи держав-членів ЄС з митної справи. Також ДМС запущено офіційний телеграм-бот, який дозволяє користувачам отримувати сповіщення про статус поданих митних декларацій [8, с. 86-87].

ДИСКУСІЯ

Узагальнюючи наведені результати, слід зауважити на тому, що в науковій літературі питання правових аспектів здійснення діджиталізації діяльності органів публічної адміністрації у податковій та митній сфері не досліджувалося комплексно. Окремі питання діджиталізації діяльності податкових органів піднімалися у правовій доктрині, передусім в частині нормативно-правового регулювання цього питання (А. М. Івановська), застосування окремих цифрових інструментів у діяльності податкової служби (О. М. Чудак), вивчення зарубіжного досвіду діджиталізації податкової служби (Л. І. Марченко, О. С. Бурашнікова, Л. А. Сарана). Останнє питання досліджувалося також автором та А. М. Івановською у науковій статті «Досвід впровадження електронного кабінету платника податків в контексті цифровізації діяльності органів публічної адміністрації в Україні та державах Європейського Союзу», окремі наукові результати якої використані у цій публікації. Особливості здійснення діджиталізації діяльності митної служби також досліджені у правовій доктрині (Н. М. Головай, А. А. Назарко, Г. Б. Погріщук, О. П. Федотов, С. В. Савчук, Л. В. Жиловська, С. В. Домашенко, О. К. Гнездовський, Д. С. Морозов). В той же час, ці публікації не враховують останніх змін у діджиталізації діяльності органів публічної адміністрації у податковій та митній сфері, пов'язаних із впровадженням застосунку «Моя податкова», систем «Е-Аудит» та «Митний аудит».

ВИСНОВКИ

На підставі вище викладеного наукового дослідження, можемо визначити, що діджиталізація діяльності органів публічної адміністрації у податковій та митній сфері спрямовується передусім на забезпечення функціонування електронно-комунікаційних систем, що забезпечують оптимізацію процесів здійснення податкового та митного контролю, забезпечення дотримання податкового та митного законодавства платниками податків та суб'єктами, які здійснюють пе-

реміщення товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пришвидшення процесів адміністрування податків, зборів та митних платежів, взаємодії податкових та митних органів з іншими суб'єктами податкових та митних правовідносин, діджиталізацію процесів обміну інформацією, податковими та митними документами між суб'єктами податкових та митних правовідносин, а також процесів адміністративного оскарження рішень, дій чи бездіяльності податкових та митних органів. У зв'язку із цим в Україні, як і в державах ЄС, інших розвинених державах впроваджені електронні податкові сервіси (в Україні це – Електронний кабінет платника податків, системи «Е-Резидент», «Е-підприємець», «Е-Аудит»), мобільні застосунки (в тому числі додатки «Дія» та «Моя податкова»), боти, що призначені як для обміну інформацією між податковою службою та платниками податків, діджиталізації адміністративного оскарження рішень податкової служби, процесів сплати податків, податкового контролю, надання консультативної допомоги платникам податків з використанням технологій штучного інтелекту. В діяльності митних органів широко застосовуються інформаційні системи митного оформлення та митного контролю, що є складовими Єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів, впроваджено взаємодію із відповідними інформаційними системами держав-членів ЄС з митної справи, запущено офіційний телеграм-бот, який дозволяє користувачам отримувати сповіщення про статус поданих митних декларацій. Стратегічними напрямками подальшої діджиталізації діяльності податкових та митних органів є інтеграція існуючих електронних систем у податковій сфері із аналогічними системами Європейського Союзу, остаточне впровадження системи «Митний аудит».

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ivanovska, A. M. (2023). Aktualni pytannia zdiisnennia tsyfrovizatsii nadannia administratyvnykh posluh u sferi opodatkuvannia v Ukraini: normatyvno-pravovyi aspekt [Current issues of implementing digitalization of administrative services in the field of taxation in Ukraine: regulatory and legal aspects]. *Ekonomika. Finansy. Pravo – Economics. Finances. Law*, 12, 15-19. <https://doi.org/10.37634/efp.2023.12.3> [In Ukrainian].
2. Chudak, O. M. (2025). Pravove rehuliuвання адміністрування податків та зборів в умовах tsyfrovizatsii [Legal regulation of tax and fee administration in the context of digitalization]. Ph.D in Law thesis. Khmelnytskyi. <https://univer.km.ua/sites/default/files/users/user161/Чудак/diss%20Чудак.pdf> [In Ukrainian].
3. Ivanovska, A. M., & Havrik, R. O. (2025). Dosvid vprovadzhennia elektronnoho kabinetu platnyka podatkiv v konteksti tsyfrovizatsii diialnosti orhaniv publichnoi administratsii v Ukraini ta derzhavakh Yevropeiskoho Soiuzu [Experience in implementing the electronic taxpayer's cabinet in the context of digitalization of the activities of public administration bodies in Ukraine and European Union states]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal – Juridical scientific and electronic journal*, 1, 303-305. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-1/67> [In Ukrainian].
4. Marchenko, L. (2022). Didzhytalizatsiia systemy podatkovoho administruvannia v Ukraini z urakhuvanniam dosvidu rozvynenykh krain svitu [Digitalization of the tax administration system in Ukraine taking into account the experience of developed countries]. *Ekonomichnyi analiz – Economic analysis*, 32, 4, 127-134. <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.127> [In Ukrainian].
5. Burashnikova, O. S. (2023). Mizhnarodnyi dosvid tsyfrovizatsii u podatkovii sferi [International experience of digitalization in the tax field]. *Humanities Studies – Humanities Studies*, 14, 148-157. <https://doi.org/10.32782/hst-2023-14-91-17> [In Ukrainian].
6. Sarana, L. A. (2024). Vplyv tsyfrovizatsii na mytnu ta podatkovu polityku Ukrainy [The impact of digitalization on Ukraine's customs and tax policy]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriya: ekonomika ta upravlinnia – Problems of modern transformations. Series: economics and management*, 14. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-14-08-02> [In Ukrainian].
7. Fedotov, O. P., & Nazarko, A. A. (2023). Instrumentalna spetsyfika vprovadzhennia protsesiv tsyfrovoho rozvytku, tsyfrovoy transformatsii ta tsyfrovizatsii Derzhavnoi mytnoi sluzhby Ukrainy [Instrumental specifics of the implementation of digital development, digital transformation and digitalization of the State Customs Service of Ukraine]. *Kyivskiy chasopys prava – Kyiv Law Journal*, 2, 93-105. <https://doi.org/10.32782/klj/2023.2.12> [In Ukrainian].
8. Pohrishchuk, H., & Holovai, N. (2024). Innovatsiini tekhnolohii u mytnii sferi: vyklyky ta perspektyvy tsyfrovizatsii [Innovative technologies in the customs sphere: challenges and prospects of digitalization]. *Ekonomichni horyzonty – Economics' Horizons*, 4, 79–90. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.4\(29\).2024.315304](https://doi.org/10.31499/2616-5236.4(29).2024.315304) [In Ukrainian].
9. Savchuk, S. V., & Zhydovska, L. V. (2025). Tsyfrovizatsiia protsesiv mytnoho kontroliu ta mytnoho oformlennia vantazhiv. *Proceedings from: IX Mizhnarodna naukovopraktychna konferenciya "Upravlinnia rozvytkom sotsialno-ekonomichnykh system" (prysviachena pamiaty profesora Hryhoriia Yevtiiovycha*

Maznieva) – IX International Scientific and Practical Conference “Management of the development of socio-economic systems” (dedicated to the memory of Professor Grigory Evtiovykh Maznev) (Kharkiv, March 06th-07th) (pp. 292-294). Kharkiv: DBTU. <https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2025/03/conf-06-07-03-25-mater2.pdf> [In Ukrainian].

10. Domashenko, S., Hniezdovskyi, O., & Morozov, D. (2025). Rol tsyfrovizatsii mytnoi sluzhby ukrainy u zabezpechenni zovnishnotorhovelnoi diialnosti v umovakh viiny [The role of digitalization of Ukraine’s customs service in ensuring foreign trade activity under war conditions]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, 80. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-97> [In Ukrainian].

11. Plan tsyfrovoho rozvytku Derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy do 2030 roku: vvedenyi v diiu nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 24 hrudnia 2024 roku № 660 [Digital Development Plan of the State Tax Service of Ukraine until 2030: put into effect by the Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated December 24, 2024 No. 660]. *Ministerstvo finansiv Ukrainy – Ministry of Finance of Ukraine*. [https://mof.gov.ua/storage/files/План%20цифрового%20розвитку%20ДПС%20України%20\(1\).PDF](https://mof.gov.ua/storage/files/План%20цифрового%20розвитку%20ДПС%20України%20(1).PDF) [In Ukrainian].

12. DPS zaprovadyla E-audit: Presssluzhba Derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy [The State Tax Service has introduced E-audit: Press Service of the State Tax Service of Ukraine] (2026). *Derzhavna podatkova sluzhba – State Tax Service*. <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/968240.html> [In Ukrainian].

13. Dovhostrokovyi natsionalnyi stratehichnyi plan tsyfrovoho rozvytku, tsyfrovyykh transformatsii i tsyfrovizatsii Derzhavnoi mytnoi sluzhby Ukrainy ta yii terytorialnykh pidrozdiliv na osnovi Bahatorichnoho stratehichnoho planu elektronnoi mytnytsi YeS (Multi-annual strategic plan for electronic customs, MASP-C). Nakaz Manisterstva Finansiv Ukrainy vid 09.02.2024 №63 [Long-term national strategic plan for digital development, digital transformation and digitalization of the State Customs Service of Ukraine and its territorial divisions based on the Multi-annual Strategic of the EU’s Multi-annual strategic plan for electronic customs (MASP-C). Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated 09.02.2024 No. 63]. *Ministerstvo finansiv Ukrainy – Ministry of Finance of Ukraine*. https://mof.gov.ua/storage/files/Наказ_№63_від_09_02_2024.PDF [In Ukrainian].

Отримано: 07.01.2026

Прийнято: 26.01.2026

Опубліковано: 27.01.2026

© Copyright 2025 by the author(s)

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons CC-BY 4.0